

Motion till riksdagen

1989/90:N37

av Lars Werner m.fl. (vpk)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Energiforskning

Den inriktning på energiforskningen som skisseras i propositionen kan vpk i stort sett ställa sig bakom. Inriktningen sammanfattas i punkterna:

- uppbyggnad av baskompetens
- forskning för att underlätta omställningen av energisystemet vid kärnkraftsutvecklingen
- forskning för att möjliggöra en anpassning av energisystemet till ökade miljö- och klimathänsyn.

Den sista punkten bör dock formuleras hårdare – energisystemet skall anpassas så att det inte har negativ påverkan på miljön och klimatet.

För att uppfylla den sista punkten måste vissa områden prioriteras. När det gäller produktionssidan är det utvecklingen av de förnyelsebara energikällorna som måste lyftas fram. Biobränslen, solenergi, vindkraft, vågenergi och olika former av geotermisk energi måste högprioriteras i energiforskningen.

Forskningen kring vindkraften beskrivs i propositionen ha lett till att vi nu är nära en introduktion och kommersiell användning av vindkraften. Sanningen är att satsning på kärnkraften och användningen av fossila bränslen har försenat och hindrat utvecklingen av alla typer av miljövänliga, förnyelsebara energikällor. Den svaga satsningen på t.ex. vindkraft har nu lett till att Sverige förmodligen har slösat bort resurser på alltför stora vindkraftverk. En bred och målmedveten FoU-satsning hade i dag gett oss en stor flexibilitet och helt andra möjligheter på energiområdet. Det måste skapas utrymme för en bred och målmedveten satsning på olika former av förnyelsebara energikällor, olika typer av vindkraftverk, vågenergitekniker, solenergianläggningar m.m.

På konsumtionssidan måste energieffektivitet och energisparande utvecklas. Det är nu allmänt vedertaget att detta har varit ett sorgligt försummat område under många år. Det positiva med det är att det finns en stor potential att utveckla och utnyttja. Detta är avgörande för vår möjlighet att klara de energi- och miljömål som riksdagen satt upp. Sverige måste tillhöra de ledande nationerna på dessa områden.

Sverige bör ingå i och uppmuntra internationella projekt på både produk-

tions- och användarsidan. Svensk teknik och FoU-insatser bör vara ett relativt stort inslag i utveckling av miljövänlig energiteknik som är anpassad till öststatsländer, u-länder och andra länder där svensk teknik är starkt tillämplig. I propositionen betonas eller nämns inte alla dessa områden vilket är en försummelse.

Energirelaterad transportforskning

Trafiken är i dag med sin alltför stora andel biltransporter ett av de mest akuta områden där FoU behövs för att främja energi- och miljövänliga system. För att omställningen från dagens miljöfarliga system till avancerade, moderna transportsystem skall klaras någorlunda smärtfritt behövs kraftfulla FoU-insatser, inte minst från industrin. Vpk behandlar transportforskningen i en särskild motion.

Studsvik AB

Vpk delar uppfattningen som framförs i "Energiforskning och framtid" (SOU 1989:48) att den icke-kärntekniska FoU som bedrivs vid Studsvik AB är värdefull och att man inom den bör koncentrera verksamheten och välja arbetsuppgifter med syfte att resultaten skall kunna få praktisk betydelse när det gäller att nå de energipolitiska målen.

Vpk anser också att viss kärnteknisk FoU bör bedrivas men att denna skall minska i omfattning och framför allt inriktas på de delar som berör problem beträffande kärnwapenspridning. Som konsekvens härav yrkar vi att anslaget "Övrig kärnteknisk FoU" minskas med 50 % i förhållande till vad regeringen föreslår och sätts till 10 milj.kr. Vi instämmer i regeringens uppfattning att frågan om R 2-reaktors användning skall utvärderas men anser redan nu att det statliga anslaget också till denna verksamhet skall halveras till 12 milj.kr. De friställda medlen – 21,1 milj.kr. – bör i stället ingå i forskningsprogrammen till stöd för FoU om förnyelsebara energikällor.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om energiforskningens inriktning,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Sveriges aktiva deltagande i framtagandet av miljövänliga energisystem i Öst-staterna och u-länder,
3. att riksdagen beslutar anslå 10 000 000 kr. till Studsvik AB under anslaget "Övrig kärnteknisk FoU" för budgetåret 1990/91,
4. att riksdagen beslutar anslå 12 000 000 kr. till Studsvik AB under anslaget "R 2-reaktor" för budgetåret 1990/91,
5. att riksdagen beslutar att de medel – 23 100 000 kr. – som tas från

verksamheten vid Studsvik AB skall ingå i energiforskningsprogrammet till stöd för FoU om förnyelsebara energikällor.

Mot. 1989/90
N37

Stockholm den 20 mars 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammur (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Rolf L Nilsson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

